
Univerzita Karlova získala dva unikátní dokumenty z historie české a evropské vzdělanosti

Praha 29. června 2018 – Univerzita Karlova získala ze soukromé sbírky dvě vzácné písemnosti, jež mají mimořádný a unikátní význam nejen pro počátky naší almy mater, ale i pro dějiny celé naší země a vzdělanosti obecně. Jedná se o unikátní listiny z roku 1347, které dokládají souhlas se založením vysokého učení v Praze. Univerzita rozšířila svoji sbírku historických dokumentů. Stalo se tak v roce 670. výročí založení UK a v roce 100. výročí založení samostatné Československé republiky.

Jde o **originál listiny papeže Klimenta VI. z 26. ledna 1347**, obsahující papežský souhlas se založením vysokého učení v Praze, a o **notářský instrument, iniciovaný pražskou kapitulou, z 30. června 1347 s inzertem (opisem) papežské listiny** a výčtem svědků stvrzujících autentičnost opisu výše uvedené papežské listiny.

Papežská listina z 26. ledna 1347, psaná na italském (jihoevropském) pergamenu, je v dobrém stavu. Opatřena je přivěšenou olověnou papežskou bulou s vyobrazením hlav apoštolů sv. Petra a sv. Pavla na aversu, na reversu je uvedeno jméno papeže Klimenta VI., který byl vychovatelem budoucího krále a císaře Karla IV. za jeho pobytu u pařížského královského dvora. V listině se hovoří o tom, že papež Kliment VI. na podkladě supliky Karla IV. dává souhlas k tomu, aby v Praze bylo založeno obecné vysoké učení, obdařené nejen právem vzdělávat magistry a doktory, ale také právem, že získané univerzitní grady (tituly, hodnosti) platí v celé tehdejší západní Evropě. Je zajímavé, že francouzská historická věda považuje datum této listiny za vlastní zrod univerzity. Listina byla na základě konceptu, který je doložen v papežských registrech, vyhotovena ve dvou exemplářích. První, který byl uložen v univerzitním archivu, byl na konci druhé světové války odvezen spolu s univerzitním exemplářem vlastní zakládací listiny Univerzity Karlovy a dalšími cennostmi a nepochybně zanikl. Jak ukazuje příklad Karlovy zakládací listiny, jejíž druhé vyhotovení bylo určeno pražskému arcibiskupovi, bylo možné předpokládat i druhý exemplář Klimentovy buly určený pro téhož příjemce. Pražský arcibiskup (tehdy na stolci sv. Vojtěcha seděl Arnošt z Pardubic) byl totiž ustanoven univerzitním kancléřem s velkými pravomocemi. O závažnosti papežské listiny svědčí i skutečnost, že byla vypravena ve skvostnější formě než ztracený exemplář univerzitní. Nyní se jako zázrakem vynořila.

Druhá objevená listina – **notářský instrument z 30. června 1347** –, psaná na pergamenu užívaném v Čechách, je mírně poškozena, což ukazuje na její časté používání či méně pečlivé zacházení. Opatřena byla dvěma přivěšenými voskovými pečeti, z nichž jedna se nedochovala. Vydavatelem tohoto instrumentu byl v odborné literatuře známý veřejný notář Petr Michalův z Prahy, jak prozrazuje jeho podpis i notářský signet. V instrumentu je uveden inzerovaný text Klimentovy listiny a svědkové opisu – významní členové svatovítské kapituly.

Rektor prof. Tomáš Zima v tento slavnostní okamžik sdělil: „Znovuobjevení a získání těchto unikátních listin je historickým momentem mimořádné důležitosti a významu nejen dějin Univerzity Karlovy, ale také dějin české a evropské vzdělanosti. Jsem nesmírně rád, že se nám podařilo písemnosti získat a přivést je zpět na naši almu mater, kde budou uloženy v Archivu Univerzity Karlovy.“

Symbolický i věčný význam obou písemností získaných Univerzitou Karlovou je o to větší, že – jak je třeba znovu zdůraznit – původní univerzitní exemplář papežské listiny spolu s dalšími cennými dokumenty, mezi něž patřil i jeden ze dvou exemplářů zakládací listiny pražské univerzity ověřený zlatou bulou, byl s velkou pravděpodobností zničen na konci druhé světové války.

Obě listiny budou po následné konzervaci uloženy v Archivu Univerzity Karlovy. Umožní-li to stav obou písemností, budou veřejnosti představeny při významných událostech.

Poznámka:

Zástupci médií a novináři přítomní na dnešní tiskové konferenci obdrží USB disk s fotografiemi listin, vč. fotografie faksimilie zakládací listiny UK.

Pro další zájemce o fotografie bude jejich soubor k dispozici ke stažení na webu UK, zde: <https://www.cuni.cz/UK-9136.html>

ZA SPRÁVNOST:
Mgr. Václav Hájek

Tiskový mluvčí UK
Odbor vnějších vztahů
Univerzita Karlova
tel: 224 491 248
mob: 721 285 565
e-mail: pr@cuni.cz

Univerzita Karlova

Univerzita Karlova byla založena v roce 1348 a patří mezi nejstarší světové univerzity. V současnosti má 17 fakult (14 v Praze, 2 v Hradci Králové a 1 v Plzni), 4 vysokoškolské ústavy, 5 dalších pracovišť pro vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost a pracoviště pro poskytování informačních služeb, 5 celouniverzitních účelových zařízení a rektorát jako výkonné pracoviště řízení UK. Univerzita je nejvýkonnější vědeckou institucí v ČR, jak ukazuje např. hodnocení vědeckých výstupů Radou pro výzkum, vývoj a inovace. Univerzita má přes 8000 zaměstnanců, z toho více než 4600 akademických a vědeckých pracovníků. Na UK studuje více než 48 000 studentů, což je zhruba jedna šestina všech studentů v ČR, kteří studují ve více než 300 akreditovaných studijních programech s více než 600 studijními obory. Univerzitu ročně absoluuje zhruba 8000 studentů. Univerzita Karlova patří mezi pět evropských univerzit, které se těší největšímu zájmu zahraničních studentů v rámci programu Erasmus. Podle průzkumu Reflex 2013–2014 Pedagogické fakulty UK vykazují absolventi UK dlouhodobě nejnížší míru nezaměstnanosti mezi veřejnými vysokými školami. Finanční ohodnocení absolventů UK na trhu práce patří k nejvyšším.